

Vreugde om recht uit geloof

Voorganger: Renate Japenga
Regenboogkerk Hilversum

Schriftlezing Oude Testament:

Tweede Schriftlezing:

Schriftlezing Evangelie:

Inleiding

Op deze eerste zondag van advent lezen we uit drie lezingen die gaan over God die komt. Maar wat betekent het voor ons vandaag de dag? Kunnen we gaan wachten met onze armen over elkaar omdat God alles komt oplossen?

Als we de ellende in de wereld zien, op het nieuws en in de krant, dan kunnen we soms moedeloos worden. Komt God dan echt om alles weer goed te maken? Om licht te brengen in het donker? En kan God ons dan laten weten wanneer dat is?

Prediking

Gemeente van Christus,

Heeft u wel eens iets meegemaakt wat u met stomheid sloeg? Waarbij u niet wist of u het moest geloven, hoe u moest reageren en hoe u het kon verwerken? We kunnen dit hebben bij goed nieuws wat onverwacht komt. Bijvoorbeeld een goede uitslag van onderzoeken waarbij jezelf al had voorbereid op slecht nieuws. Het duurt een paar dagen voor je het hebt verwerkt en je weer verder kan. Je toekomstbeeld verandert ineens. Maar het kan ook bij slecht nieuws gebeuren. Een slechte uitslag van onderzoeken. Of als we het nieuws aanzetten en we zien en horen dingen gebeuren met mensen die onze voorstelling te boven gaat. Het kan ons dan juist zorgen geven voor de toekomst. In de lezingen van vandaag komen we twee mensen tegen die een beeld hebben gekregen van de toekomst. Voor de Psalmist was het een aanklacht en voor Zacharias was het een toekomst die ineens zou veranderen. We beginnen te lezen bij Psalm 50, Een psalm van Asaf. Eigenlijk lijkt het meer op een profetie als we dat zo lezen:

De God der goden, de HEER,
gaat spreken en roept de aarde bijeen
van waar de zon opkomt tot waar zij ondergaat.

²Uit Sion, stad van volmaakte pracht,
verschijnt God in stralend licht.

³Hij komt, onze God, en zal niet zwijgen!

Laaierend vuur raast voor hem uit,
rondom hem werfelt een storm.

Het boek Psalmen is een beetje een gekke plek voor een profetie omdat het liederen zijn die veelal gebruikt werden in de liturgie door de priesters. Je hebt klaagpsalmen, troostpsalmen, lofprijzingen en soms lopen ze wat door elkaar. Maar dit lijkt op een profetie. Het zou wel goed kunnen, want Asaf wordt genoemd als muzikleider en als Ziener, of profeet in het Bijbelboek Kronieken. Hij was actief ten tijde van Koning David.

We hebben nu maar een klein stukje gelezen van de Psalm. We hebben gelezen dat God komt. Vanaf vers 7 vertelt Asaf wat God zegt als hij komt. Hij klaagt de mensen aan. De mensen die op het eerste gezicht alle geboden houden en offers brengen. Maar ondertussen andere mensen slecht behandelen. God wijst de mensen terecht, want dit onrecht kan niet langer bestaan voor het aangezicht van God.

In de Psalm zegt God dat hij geen offers *nodig* heeft, omdat alles hem al toebehoort. God wil dat mensen rechtvaardig leven en goed doen. Het is niet dat God de offers van mensen niet wil, maar de échte offers zijn dankbaarheid en het nakomen van wat je belooft.

Verderop in de Psalm wordt de aanklacht tegen mensen die kwaad doen heel erg stevig: De Psalm spreekt over meelopen met dieven en je mond gebruiken voor lastertaal en bedrog. God wil niet langer zwijgen over hun wandaden, hij wil ze opnoemen en aan het licht brengen.

Tenslotte sluit de Psalm af met:

Wie een dankoffer brengt geeft mij alle eer,
wie zo zijn weg gaat, zal zien dat God redt.

Het is een stevige profetie om te horen. Als je je best doet om de geboden te volgen en de offers volgens de voorschriften te brengen.

In het verhaal van Lukas komen we ook iemand tegen die net bezig was met offers brengen toen bleek dat dat niet het belangrijkste was op dat moment.

Lukas

Zacharias was een priester die hoorde tot de orde van Abija. In het Bijbelboek Kronieken kan je lezen hoe Koning David de nakomelingen van de zonen van Aaron, de eerste priester, uitkoos. 24 priesters in totaal met elk eigen taken. De achtste was Abija.¹ Er waren dus 24 ordes van priesters en elke orde diende twee keer per jaar in de tempel in Jeruzalem.

Lukas beschrijft hoe Zacharias en Elisabeth beiden rechtvaardige mensen waren en ze leefden gelovig volgens alle geboden. Ze hadden geen kinderen gekregen en ondertussen waren ze ook niet meer op een leeftijd dat je nog verwacht kinderen te kunnen krijgen. We kennen dit ergens van. Ook Abraham en Sara waren al op leeftijd en toen werd er een zoon aangekondigd en zo zijn er nog een aantal oudere stellen die op heel late leeftijd toch nog een kind krijgen. In de Bijbel weet je dan dat er iets speciaals staat te gebeuren.

Vervolgens vertelt Lukas hoe er werd geloot en het lot op Zacharias was gekomen. Dat betekende dat hij uitverkoren was om dat jaar in de tempel in het Heilige deel van de tempel een reukoffer te brengen aan God. Omdat er zoveel priesters waren was dit hoogstwaarschijnlijk de enige keer dat Zacharias dit zou mogen doen, het was een speciaal privilege. Het lot zei eigenlijk dat je door God zelf gekozen was om die taak uit te voeren.

De altaar voor het reukoffer stond in het Heilige. Ik heb drie afbeeldingen om te laten zien hoe dat er waarschijnlijk uit zag in die tijd:

Afbeelding 1: Dit is de hele tempel ten tijde van Jezus. Een groot voorhof en dan het heilige deel.

Afbeelding 2: Dit is het Heilige en daarbinnen waren een aantal elementen. Een gordijn dat het Heilige scheidde van het Heilige der Heilige. Een kandelaar en de tafel met de toonbroden. Het reukofferaltaar stond daar ook.

Afbeelding 3: Zo zag het reukofferaltaar eruit, volgens de beschrijving uit Deuteronomium 30. Daar staat tot in detail beschreven hoe dit altaar eruit moest komen te zien.

Zacharias was gekozen om het reukoffer te brengen en daar was hij mee bezig. Ik stel me zo voor dat hij heel geconcentreerd bezig was omdat het zo'n eer was. Als je uitgekozen bent voor zo'n speciale taak dan wil je dat goed doen. Ik kan me ook voorstellen dat hij heel erg schrikt als er ineens iemand

¹ Kronieken 24

bij het altaar staat. Lukas beschrijft hoe Zacharias werd overweldigd door angst toen hij ook nog ontdekte dat het een Engel was met een boodschap voor hem:

Wees niet bang Zacharias, je gebed is gehoord. Je vrouw, Elisabeth zal een zoon krijgen en jullie zullen hem Johannes noemen. En het is geen gewoon kind, het is een bijzonder kind met een bijzondere taak voor de mensen van Israël. Hij zal de mensen voorbereiden op de komst van God. Het is een belofte van redding waar het volk al zo lang op wachtte.

Als Zacharias vraagt hoe hij dit kan geloven zegt de Engel dat hij niet meer zal kunnen spreken totdat het is gebeurd, omdat hij het niet geloofde.

Ik heb dit altijd al wat oneerlijk gevonden. Zacharias krijgt straf omdat hij zo versteld staat van het nieuws dat hij net heeft gekregen. Misschien herkent u het wel, dat je niet meteen iets kan geloven of weet te reageren als je nieuws krijgt. Maar als je verder leest dan staat er dat Zacharias buiten bij de mensen niet kon spreken. En juist daardoor begrepen de mensen dat hij een visioen had gezien in de Tempel. De mensen begrepen dat er iets met hem was gebeurd waardoor hij sprakeloos was. Zijn sprakeloos zijn zorgde ervoor dat mensen te weten kwamen dat hij iets bijzonders had meegemaakt. We weten uit de rest van het verhaal in Lukas dat hij na de geboorte van Johannes weer kon spreken. Zo hebben mensen soms tijd nodig om te wennen of te verwerken en dan komt er een tijd dat je weer de woorden hebt gevonden om te spreken.

Misschien herkent u dat wel in uw eigen leven: als er iets gebeurt en je bedenkt je pas later hoe je had kunnen reageren. Of als je iets meemaakt wat zoveel impact heeft dat je er niet over kan praten.

De toekomst van God

Een Psalm met een toekomstbeeld van een Ziener staat waarschijnlijk wat verder van ons af of van ons dagelijks leven af, dan een man als Zacharias die bijzonder nieuws krijgt. Ik vind het best moeilijk om me voor te stellen dat iemand echt een blik in de toekomst krijgt. En toch, is het ergens een geruststellend beeld: God komt, God roept de wereld tot orde en dan komt alles weer goed toch? Het onrecht verdwijnt, mensen worden weer goed behandeld. De wereld wordt beter. Is dit ook niet waar we in Advent naar uitkijken? Het is donker, maar het licht komt. Dan komt God alles weer goed maken. Of voelt dat te simpel?

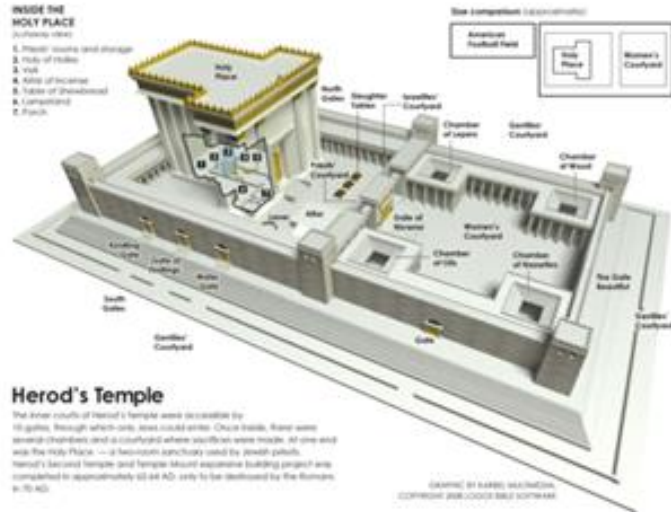
Psalm 50 en het verhaal van Zacharias hebben beiden in zich dat je zou kunnen denken dat het een kwestie van afwachten is omdat God aan het werk is. Betekent dit dat we als individuen en als kerk kunnen afwachten tot het beter wordt? Dat we kunnen doorgaan met offers brengen -zoals wij vandaag de dag offeren door te bidden, kaarsen aan te steken, te zingen, naar de kerk te gaan etcetera - zonder er verder bij na te denken? Zonder dat het over ons handelen hoeft te gaan? Offeren is niet verkeerd. Het geeft ons een ontmoeting met God, zoals bij Zacharias. Maar bij Zacharias ging zijn offeren gepaard met rechtvaardigheid. En in de Psalm roept God op om niet te offeren zonder rechtvaardigheid en dankbaarheid. We kunnen niet zo maar doorgaan met wat we aan het doen zijn en ervan uitgaan dat God dan wel de wereld zal redden. Daarvoor zijn wij ook nodig, met onze rechtvaardigheid. Daarvoor is de kerk nodig. Daarvoor is het nodig dat we af en toe stil staan bij waar we mee bezig zijn. Wat wil God eigenlijk van ons in deze wereld?

Bij de kinderdienst gaat het over God die gewone mensen gebruikt om de wereld een stukje beter te maken. Zo zien we dat bij Asaf die zijn profetie vertelde en we zien het bij Zacharias. En we mogen onszelf ook rekenen tot de mensen die God wil gebruiken om de wereld een stukje beter te maken. God wil ons niet alleen ontmoeten, hij wil niet alleen onze offers. God heeft zoveel liefde voor de wereld en vertrouwen in ons dat hij ons wil inzetten voor deze wereld.

Misschien kunnen we de tijd van Advent gebruiken om na te denken wat wij in onze situatie zouden kunnen betekenen. Of wat we als gemeente kunnen betekenen om de wereld een stukje lichter te maken. Moge God onze offers en onze pogingen om licht te brengen in de wereld zegenen.

Amen.

Afbeeldingen in preek:

INSIDE THE HOLY PLACE (cutaway view)

1. Priests' rooms and storage
2. Holy of Holies
3. Veil
4. Altar of incense
5. Table of Shewbread
6. Lampstand
7. Porch

